

Olga Macíková, Ludmila Mlýnková

Učebnice současné španělštiny

Manual de Español Actual

2.díl

Vhodné
i pro samouky

Olga Macíková, Ludmila Mlýnková

Učebnice současné španělštiny

Manual de Español Actual

2. díl

Učebnice současné španělštiny, 2. díl

Olga Macíková, Ludmila Mlýnková

Computer Press, a.s., 2007. Vydání první.

Odborná korektura: Alejandro Cernuda

Jazyková korektura: Alena Vrbková

Vnitřní úprava: Jiří Kaláček

Sazba: Jiří Kaláček

Ilustrace: Richard Šmarda

Obálka: Martin Sodomka

Komentář na zadní straně obálky: Eva Mrázková

Technická spolupráce: Irena Rozvoralová

Odpovědná redaktorka: Eva Mrázková

Technický redaktor: Ivan Ducar

Produkce: Daniela Nečasová

Computer Press, a.s.,

Holandská 8, 639 00 Brno

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

distribuce@cpress.cz

tel.: 800 555 513

ISBN 978-80-251-1739-2

Prodejní kód: KEJ119

Vydalo nakladatelství Computer Press, a.s., jako svou 2687. publikaci.

© Computer Press, a.s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

PŘEDMLUVA

Milí studenti!

Jsme velmi rády, že se s vámi setkáváme u druhého dílu Učebnice současné španělštiny a zároveň upřímně doufáme, že to s námi vydržíte až do konce! ☺

Čeká na vás spousta práce, protože se budete seznamovat se složitějšími partiiemi španělské gramatiky. Nicméně, pokud to nevzdáte, dosáhnete úrovně C1-C2 Evropského referenčního rámce. Abychom vám studium co nejvíc ulehčily, je součástí učebnice také klíč ke cvičením, přehled časování sloves, řadových číslovek a zkratk, souhrnný česko-španělský a španělsko-český slovníček. Učebnice je doplněna také nahrávkou textů a poslechových cvičení.

Každá lekce obsahuje zpravidla dva úvodní texty, následuje slovní zásoba a frazeologie, gramatický výklad a cvičení, která tvořivou formou procvičují a rozvíjejí probíranou látku. Zvláštní důraz je věnován porozumění originálnímu textu a nácvičku idiomatických a hovorových obrátů, které se v ucelené podobě v žádné jiné české učebnici nevyskytují.

Látka je rozvržena do tří bloků po pěti lekcích a po každém bloku následuje lekce opakovací. Některé lekce se vrací k tématům, se kterými jsme už pracovali (škola, cestování atd.), tentokrát však v rozsáhlejší a hlubší formě, v jiných se zaměříme na témata nová (pracovní trh, životní prostředí, sdělovací prostředky atd.). Struktura závěrečného bloku, který je věnován postavení španělštiny ve světě a problematice španělsky mluvících zemí, je poněkud odlišná. Vzhledem k rozsahu informací jsme se snažily vybrat ty nejdůležitější údaje a zdaleka si nečiníme nárok na úplnost. Účelem těchto lekcí není podat vyčerpávající přehled dat, historických událostí a postav, nýbrž pootevřít vám dveře do fascinujícího světa jiného kontinentu.

Přejeme vám hodně úspěchů a doufáme, že se ani tentokrát s námi nebudete nudit!

Autorky

Naše zvláštní poděkování patří Davidu Utrerovi a Alexandru Cernudovi za pečlivou korekturu a mnoho užitečných rad.

Nuestro agradecimiento especial a David Utrera y Alejandro Cernuda por la meticulosa corrección y muchos consejos útiles.

Symbolem jsou označeny texty, které si můžete poslechnout na audionahrávce ve verzi knihy s CD (KEJ117).

= poznámka

= všimněte si!

OBSAH

1. LEKCE – LA GENTE

STR. 1

Nuevo diario de Bridget Jones

¿Cómo son los jóvenes europeos de hoy?

Použití subjuntivu po spojkách ■ Použití subjuntivu ve vedlejších větách vztažných ■ Použití subjuntivu ve větách způsobových ■ Předmět přímý podstatných jmen životných ■ Tvoření slov opačného významu ■ Distributivní funkce předložek A a POR ■ Další významy sloves HACER a HACERSE ■ Předložka DE v přívlasktu ■ DICHOS Y REFRANES

2. LEKCE – LA VIVIENDA

STR. 19

La casa soñada

Ciudades en expansión

Použití subjuntivu po neosobních výrazech a při vyjádření pochybnosti, nejistoty ■ Subjuntiv imperfekta (pretérito imperfecto de subjuntivo) ■ Použití subjuntivu imperfekta ■ Sousednost časová u subjuntivů ■ Poznámky ke shodě ve španělštině ■ Zkracování vztažných vět ■ DICHOS Y REFRANES

3. LEKCE – LA VIDA ESTUDIANTIL

STR. 39

La aventura de un estudiante medieval

¿Cómo está la universidad hoy?

Podmínková souvětí II. typu ■ Použití subjuntivu po slovesech myšlení a smyslového vnímání ■ Budoucí čas složený (futuro perfecto de indicativo) ■ Zlomky ■ Postavení přídavných jmen v postupně rozvíjejícím přívlasktu ■ Psaní velkých písmen ■ Sloveso GRADUARSE (získat titul/vzdělání, absolvovat) a jeho vazby ■ Sloveso PONERSE + přídavné jméno ■ DICHOS Y REFRANES

4. LEKCE – EL TRABAJO

STR. 59

Una entrevista de trabajo

Mercado laboral

Použití subjuntivu po spojkách časových ■ Použití subjuntivu ve větách hlavních po výrazech vyjadřujících možnost, pravděpodobnost ■ Příčestí absolutní ■ Zpodstatnělý infinitiv ■ Infinitiv složený ■ Množné číslo podstatných jmen cizího původu ■ Používání předložek v číselných údajích ■ DICHOS Y REFRANES

5. LEKCE – EL OCIO

STR. 79

Encuesta en la calle

Jóvenes y tiempo libre

Přídavná jména se slovesy SER a ESTAR a jejich vazby ■ Vazby sloves SER a ESTAR s předložkou DE ■ Vazba ESTAR HECHO + podstatné jméno ■ Slovesa 2. a 3. slovesné třídy s -ñ- a -ll- ve kmeni ■ Slovesa s přízvučným -ú- ve kmeni ■ Zkratky a zkratková slova ■ Přídavné jméno TAL (takový) ■ Sólo – solo ■ DICHOS Y REFRANES

REPASO I – LA VIDA SOCIAL

STR. 99

Felicitaciones ■ La boda ■ El bautizo y la primera comunión ■ El fallecimiento

6. LEKCE – EL TURISMO

STR. 113

¡Viva la aventura!

Viajar con los mínimos recursos y disfrutar al máximo

Subjuntiv perfekta (pretérito perfecto de subjuntivo) ■ Použití subjuntivu perfekta ■ Vzájemný vztah časů oznamovacího způsobu a subjuntivů ■ Použití subjuntivů a sou slednost časová ve složitějších souvětích ■ Queísmo a dequeísmo ■ Medio/media ve funkci přídavného jména a příslovce ■ DICHOS Y REFRANES

7. LEKCE – MEDIO AMBIENTE

STR. 133

Diario del astronauta

Bajo el efecto invernadero

Gerundium minulé/složené (gerundio perfecto/compuesto) ■ Gerundium absolutní a závislé ■ Subjuntiv předminulého času (pretérito pluscuamperfecto de subjuntivo) ■ Použití subjuntivu předminulého času ■ Soudslednost časová u subjuntivů – shrnutí ■ Podmínovací způsob minulý ■ Podmínková souvětí III. typu ■ Podmínková souvětí – shrnutí ■ Funkce infinitivu ■ Některá časová vyjádření ■ DICHOS Y REFRANES

8. LEKCE – MENS SANA IN CORPORE SANO

STR. 153

Subjuntivitis

Dieta mediterránea

Podmínkové věty a konstrukce ■ Španělské předložky (I) ■ Předložka A ■ Slovesa s předložkou A ■ Předložka DE ■ Slovesa s předložkou DE ■ Vyjadřování nekonkrétního místa ■ DICHOS Y REFRANES se slovy označujícími části těla

9. LEKCE – MEDIOS DE COMUNICACIÓN

STR. 177

Cómo hacerse famoso y no morir en el intento

Del periódico a Internet

Přípustková souvětí ■ Španělské předložky (II) ■ Předložka EN ■ Slovesa s předložkou EN ■ Předložka PARA ■ Předložka POR ■ Slovesa s předložkou POR ■ Slovesa RECORDAR a ACORDAR(SE) ■ Slovesa CONVENCER a VENCER ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem tener

10. LEKCE – EL TRANSPORTE

STR. 201

Road movie

El transporte en España

Španělské předložky (III) ■ Předložka DESDE ■ Ustálená spojení s předložkou DESDE ■ Předložka HASTA ■ Ustálená spojení s předložkou HASTA ■ Předložka HACIA ■ Předložka CON ■ Slovesa s předložkou CON ■ Předložka SIN ■ Předložka ANTE ■ Předložka TRAS ■ Předložka BAJO ■ Předložka ENTRE ■ Předložka SOBRE ■ Číslovky násobné a kolektivní ■ Početní úkony ■ Nepravidelné sloveso YACER (ležet) ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem poner

REPASO II – ¡VAMOS A LA FIESTA!

STR. 223

Fiestas de Navidad ■ Semana Santa ■ Camino de Santiago ■ Los Sanfermines de Pamplona ■ Las Fallas de Valencia

11. LEKCE – EL ESPAÑOL EN EL MUNDO

STR. 235

Los países hispanohablantes

Situación de las lenguas indígenas de Hispanoamérica

El español versus el castellano ■ Základní rozdíly mezi španělskou a latinskoamerickou variantou španělštiny (výslovnost, tvarosloví a skladba, slovní zásoba) ■ Španělské předložky (IV) ■ Předložka CONTRA ■ Předložka DURANTE ■ Předložka SEGÚN ■ Předložka EXCEPTO ■ Předložka INCLUSO ■ Předložka MEDIANTE ■ Předložka SALVO ■ Předložkové výrazy ■ Subjuntiv budoucího času ■ Jednoduchý subjuntiv budoucího času (futuro imperfecto de subjuntivo) ■ Složený subjuntiv budoucího času (futuro perfecto de subjuntivo) ■ Přídavné jméno SIGUIENTE ■ AÚN – AUN ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem hacer

12. LEKCE – ESPAÑA (DE NUEVO)

STR. 263

Un poco de historia y cultura

Economía de España

Člen – shrnutí ■ Člen určitý ■ Užívání členu středního rodu LO ■ Člen neurčitý ■ Vynechávání členu ■ Jména dynastií a obecně známých rodin ■ Zájmeno ALGUNO v záporné větě ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem salir

13. LEKCE – AMÉRICA LATINA (I)

STR. 293

La geografía de América Latina

Las huellas checas en América Latina

Opisné vazby slovesné (perífrasis verbales) – shrnutí ■ Začátek děje ■ Pokračování a trvání děje ■ Opakování děje ■ Obvyklé opakování děje ■ Ukončení a přerušení děje ■ Pravděpodobnost nebo domněnka ■ Povinnost nebo nutnost ■ Ukončenost a výsledek děje ■ Psaní velkých písmen (uso de mayúsculas) – shrnutí ■ Množné číslo podstatných

a přídavných jmen zakončených na -í a -ú ■ Množné číslo podstatných jmen se změnou přízvuku ■ ASIMISMO – ASÍ MISMO ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem sacar

14. LEKCE – AMÉRICA LATINA (II)

STR. 317

Un poco de historia

La cultura de Hispanoamérica

Interpunkční znaménka (signos de puntuación) ■ Interpunkce (puntuación) ■ Předminulý čas závislý (pretérito anterior, antepretérito) ■ Předpony trans-/tras-; sub-/su-; pseudo-/seudo- ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem estar

15. LEKCE – AMÉRICA LATINA (III)

STR. 347

Una aproximación a la economía de América Latina

El presente

Tvoření nových slov (shrnutí a doplnění) ■ Slovesa s dvojím přičestím ■ Vazby ať by/je tomu jakkoliv, víc než kdokoliv/cokoliv, víc než kdy jindy ■ Užívání podstatného jména COSA ve vazbách ■ Sloveso PARECER ■ Výraz pokud jde/se jedná o, co se týká (čeho) ■ DICHOS Y REFRANES se slovesem dar

REPASO III – FIESTAS Y FOLCLORE DE HISPANOAMÉRICA

STR. 373

Día de Muertos ■ Pachamama ■ Procesiones de Semana Santa ■ Carnavales ■ Música tropical

KLÍČ KE CVIČENÍM

STR. 385

LECCIÓN UNO
PRIMERA LECCIÓN

Nuevo diario de Bridget Jones

2 de mayo: Sí, ya me he decidido: voy a cambiar en mí todo lo que se pueda cambiar. No quiero acabar como una solterona, fumando 30 cigarrillos al día y envidiando los novios a las demás. Quiero encontrar un chico que me comprenda, con quien me lleve bien y con quien pueda compartir mi vida. ¿Un sueño imposible de realizar? No, nada de eso, mi querido diario, el que quiera conseguir algo, que se arriesgue... Sé que falta sólo un poco y que Antoñito Banderito va a ser mío. Ya se ha fijado en mí, pero está indeciso porque también se ha fijado en las piernas interminables de Carmela. No me queda otro remedio: tengo que encontrar a alguien que me ayude a conseguir un nuevo físico (¡pero que no me cueste un ojo de la cara!). Y si no lo logro, tendré que envenenar a la maldita de Carmela.

4 de mayo: Ayer dibujé mi nuevo retrato: cara ovalada sin arrugas, fascinantes ojos negros (ya me he comprado lentes de contacto de colores), nariz perfecta (¡espero no acabar convertida en Michael Jackson!), labios llamativos, barbilla fina, pecho atractivo... Con todos estos cambios dejaré de estar enfurruñada y pondré siempre una cara sonriente. ¡Así lo atraparé!

5 de mayo: Peso 75 kg. Me voy a suicidar... No, mejor voy a sacar más dinero del banco y voy a hacerme una liposucción. ¡No puedo salir a la calle sin que me remodelen del todo!

6 de mayo: Hoy he hablado con el cirujano, Enrique Cortolotodo. No le entendí mucho porque hablaba spanglish, pero del resto parecía simpático. Me han impresionado sus manos: tiene unos dedos larguísimos. Creo que le agrada su profesión así que voy a dejarle que me opere tal y como le parezca mejor. Además su sala de espera estaba

llena de gente, por lo que deduzco que debe de ser un cirujano en quien se puede confiar. Sólo me extrañó un poco una cosa: todos estaban acompañados de un animal.

7 de mayo: Al salir de la oficina he visto a Antoñito. La maldita de Carmela le daba vueltas como una serpiente hambrienta loca por comerse un ratón. ¡LA ODIO! No entiendo cómo ese chico puede estar tan ciego. Tengo que hacer algo antes de que Antoñito caiga en la trampa.

25 de mayo: Dos semanas después de la operación por fin me he visto en el espejo. ¡Yupi! Lo he logrado. Parezco una actriz (¡y no me parezco nada a Michael Jackson!). Lo mejor que puedo hacer ahora es sacarme una foto y enviársela a Antoñito para que se quede mudo de la sorpresa. Nadie que tenga dos dedos de frente puede dejar escapar una oportunidad así. (Bueno, sólo espero que no esté equivocada...).

28 de mayo: Ay, no, ya he visto a esos dos y es evidente que la serpiente ya ha devorado al ratón. Ya me duelen las mandíbulas de sonreír tanto y todo en vano...

30 de mayo: Nunca hay que resignarse. El doctorcito Cortolotodo no está nada mal. Hoy hemos cenado juntos en una terraza y lo hemos pasado bien. Sólo me sorprendió una cosa: todas las señoras jubiladas que iban de paseo con sus perros le saludaban muy alegremente... y las señoras no parecían nada rejuvenecidas, pero los perros sí...

¿Cómo son los jóvenes europeos de hoy?

No hace falta ser antropólogo para darse cuenta de que lo más llamativo de los jóvenes europeos es lo mucho que comparten: los mismos valores (amigos y familia), aficciones (lo que cambia es la cantidad de dinero que pueden gastar en ellas), indiferencias (política y religión), dificultades (acceso al mundo laboral y a la vivienda), formas de comunicación (blogs, sms), aspiraciones (seguridad y estabilidad, más que aventura...). Las diferencias, cuando existen, no son entre países, sino más bien entre mundo rural y urbano. Otra característica interesante y paradójica de la juventud europea es la prolongación de la adolescencia: una tercera parte de quienes tienen 30 años viven todavía en casa de sus padres.

(Adaptado de El País)

VOCABULARIO

acompañado (de) – doprovázený (*kým*)

adaptar – upravit

adelgazar – zhubnout

adolescencia f – mládí, adolescence

afición f – záliba, koníček

agradar – líbit se, působit potěšení

amistad f – přátelství

amor: hacer el ~ – milovat se

anciano m – starý člověk

animal m – zvíře, živočich

antes (de) que – dříve než

antropólogo m – antropolog

arriesgarse – riskovat, odvážit se

arruga f – vráska

aspecto m – vzhled; aspekt

~ **físico** – tělesný vzhled

aspiración f – touha

aspirar (a) – aspirovat (na), ucházet se/usilovat (o)

atrapar – nachytat; (*hovor.*) ulovit (*kobo*)

barbilla f – špička brady

cambio m – změna

cana f – šedivý vlas, šedina

canción *f* – píseň
característica *f* – charakteristika, charakteristický rys
carrera *f* – studium, studia; kariéra, profesionální dráha
ciego – slepý
cigarrillo *m* – cigareta
cínico – cynický
cirugía *f* **estética** – plastická chirurgie
cirujano *m* – chirurg
comunicación *f* – komunikace; sdělení, zpráva
confesar (ie) – přiznat
conjunto *m* – soubor; celek
consumir – konzumovat, spotřebovat
corrupción *f* – korupce
cuestión *f* – záležitost, otázka
cumplir – (s)plnit; dovršit
decencia *f* – slušnost, mravnost
definir – definovat, určit
delincuencia *f* – zločinnost, delikvence
derecho *m* (a) – právo (*na*)
desenfreno *m* – nevázanost, prostopášnost
desorientado – dezorientovaný
devorar – sežrat, pohlít
difícultoso – obtížný, nesnadný
dignidad *f* – důstojnost, vážnost
distinguir – rozlišovat, rozeznávat
dogmático – dogmatický
droga *f* – droga
educado – vychovaný
egoísta – egoistický
encuestado – dotázaný
enfrentar (+ 4. p.) – čelit (*čemu*)
enfurruñado – zamračený, zakaboněný
envenenar – otrávit
envidiar (a) – závidět (*komu*)
equivocado – mylný, nesprávný
estar ~ – mýlit se, plést se
estabilidad *f* – stabilita, stálost
estúpido – hloupý, pitomý, stupidní
exigir (j) (a) – vyžadovat (*od*)
extracto *m* – výňatek
fascinante – fascinující
finalizar – ukončit, skončit
fino – jemný; vybraný, uhlazený (o chování)
físico *m* – zevnějšek, vzhled
generoso – velkomyslný, štedrý
hambriento – hladový
heredero *m* – dědic, následovník, nástupce
ideal *m* – ideál
imposible – nemožný
impresionar – zapůsobit, učinit dojem (*na koho*)
inaceptable – nepřijatelný
inalcanzable – nedosažitelný
resulta ~ – je nedosažitelný

indeciso – nerozhodný, váhavý
indicar – uvést
indiferencia *f* – lhostejnost, nezájem
iniciarse (en) – začít/obeznámit se (*s*)
inmediato – okamžitý
interminable – nekonečný
juicio *m* – názor; zdravý rozum
a su ~ – podle vašeho/jeho názoru
juventud *f* – mládež
labio *m* – ret
laboral – pracovní
mundo ~ – pracovní trh, svět práce
lente *m, f* (**de contacto**) – (kontaktní) čočka
ley *f* – zákon
liposucción *f* – liposukce
llamativo – nápadný, křiklavý
loco (por) – zblázněný (do)
madrugar – časně vstávat, přivstat si
maldito – prokletý, zatracený
maleducado – nevychovaný, špatně vychovaný
mandíbula *f* – čelist
materia *f* – záležitost, věc
medicamento *m* – lék
modificar – změnit
moral *f* – morálka
mudo – němý
nariz *f* – nos
obeso – obézní
odiar – nenávidět
orgia *f* – orgie
ovalado – oválný
paradójico – paradoxní
paro *m* (**Šp.**) – nezaměstnanost
parte: una tercera ~ – třetina
paso *m* – ubíhání, míjení (času); postup
~ **del tiempo** – čas, zub času
pecho *m* – prsa, hrud', hrudník
peligroso – nebezpečný
porquería *f* – (*hovor.*) prasečina, prasárna, svinstvo
prevenir (jako venir) (+ 4. p.) – předejít, zabránit (*čemu*); (**contra**) varovat (*před*)
prolongación *f* – prodloužení
racismo *m* – rasismus
rasgo *m* – rys (*charakteristický apod.*)
ratón *m* – myš (*i u počítače*)
Recursos *mpl* **Humanos** – lidské zdroje
rejuvenecer (zc) – omladit, omládnout
religión *f* – náboženství
remedio *m* – prostředek (*proti čemu*)
remodelar – přebudovat, předělat
resignarse – smířit se, vzdát se
responsable – (z)odpovědný
resultar – vyplýnout, vyplývat; ukázat se, být
rural – venkovský, vesnický

sala f de espera – čekárna
salir – dopadnout (jak)
seguridad f – bezpečnost
serpiente f – had
sexo m – pohlaví; sex
sin que – aniž (by)
sincero – upřímný
sociedad f – společnost
solterón m – starý mládenec
solterona f – stará panna
sonriente – usměvavý, usmívající se
suicidarse – spáchat sebevraždu
temprano – časný, raný

edad ~a – útlý věk
titularse – nazývat se
tolerante – tolerantní
tornarse – stát se (*jakým*)
trampa f – past, léčka
urbano – městský
vestimenta f – oděv, oblečení
veterinario m – veterinář
violencia f – násilí
vivienda f – bydlení
vomitár – zvracet
vuelta f – obrát, otočení
dar ~s a – točit se kolem

Sloveso **resultar** se velmi často spojuje s přičestím/přídavným jménem a označuje výsledek děje. Do češtiny překládáme většinou pouze slovesem být + přičestí/přídavné jméno.

Para muchos resulta inalcanzable.
 150 mil personas resultaron heridas.

*Pro mnohé je to nedosažitelné.
 Bylo zraněno 150 000 osob.*

FRASEOLOGÍA

¡Nada de eso!

El que quiera conseguir algo,
 que se arriesgue.

No me queda otro remedio.

Espero no acabar convertida en Michael
 Jackson.

Pondré siempre cara sonriente.

¡Así lo atraparé!

Va a remodelarme del todo.

Carmela le daba vueltas como
 una serpiente.

Antoñito va a caer en la trampa.

No me parezco nada a mis padres.

Voy a sacar una foto del puente.

Voy a sacarme una foto.

Tengo que sacar dinero del banco.

Va a quedarse mudo de la sorpresa.

No puede dejar escapar una
 oportunidad así.

El doctorcito no está nada mal.

¡No hay derecho a que se **la pasen tan bien!** (LA)

Cenamos juntos y **lo pasamos muy bien.** (Šp.)

Nic takového!

Kdo chce něčeho dosáhnout, ať riskuje.

Nezbývá mi nic jiného.

Doufám, že nedopadnu/nebudu vypadat
 jako Michael Jackson.

Budu se pořád usmívat.

Tak ho ulovím!

Úplně mě předělá.

Carmela se kolem něj ovíjela jako had.

Toniček spadne do léčky/naletí.

Vůbec se nepodobám svým rodičům.

Vyfotografuji ten most.

Vyfotím se/Nechám se vyfotit.

Musím vybrat peníze z banky.

Oněmí úžasem.

Nemůže si nechat ujít takovou příležitost.

Ten doktůrek není vůbec špatný.

Nemají právo, aby si to tak užívali!

Povečeřeli jsme spolu a bylo to moc fajn.

GRAMÁTICA

1. Použití subjuntivu po spojkách

Při výkladu o subjuntivu v 16. lekcí 1. dílu jsme uvedli, že jeho použití ve vedlejších větách závisí především na charakteru slovesa v hlavní větě nebo na určité spojce. Některé spojky vyžadují použití subjuntivu ve všech případech, po jiných se používá – v závislosti na okolnostech – buď oznamovacího způsobu nebo subjuntivu.

Subjuntiv musíme klást vždy po následujících spojkách:

PARA QUE (aby)

A FIN DE QUE (aby)

ANTES (DE) QUE (dříve než)

SIN QUE (aniž by)

+

SUBJUNTIV

Voy a enviarle la foto **para que se quede** mudo de la sorpresa. *Poslu mu fotku, aby oněměl překvapením.*

Tengo que hacer algo **antes de que caiga** en la trampa. *Musím udělat něco dřív, než padne do léčky.*

No puedo salir **sin que me remodelen** del todo. *Nemůžu vyjít ven, aniž by mě celou přeměnili.*

Znovu připomínáme, že pokud mají **obě části souvětí stejný podmět, zkracujeme vedlejší větu pomocí příslušné předložky s infinitivem:**

Tengo que adelgazar **para encontrar** un chico.

Antes de salir, voy a prepararlo todo.
Se fue **sin despedirse**.

Musím zhubnout, abych našla nějakého kluka.

*Než odejdu, všechno připravím.
Odešel, aniž by se rozloučil.*

2. Použití subjuntivu ve vedlejších větách vztahných

Ve vedlejších větách vztahných se rovněž za určitých okolností používá subjuntivu, ačkoliv zde není jeho užití řízeno ani spojkou, ani charakterem slovesa ve větě hlavní. Na rozdíl od vztahných vět s oznamovacím způsobem, které informují o něčem či někom konkrétním, **vztahné věty se subjuntivem vyjadřují nejistotu, možnost – vztahují se tedy k osobám, věcem a okolnostem neznámým, jejichž existence je nejistá, možná.** V češtině bývá v takové vedlejší větě často podmiňovací způsob:

El profesor de español que **tenemos** ahora es muy bueno.

Ten profesor španělštiny, kterého teď máme, je moc dobrý.

×

Quiero encontrar un chico que me

Chci najít nějakého kluka, který by mi

comprenda, con quien me **lleve** bien y con quien **pueda** compartir mi vida. El que **quiera** conseguir algo, que se arriesgue. Estoy buscando una cámara digital que no **sea** demasiado cara.

rozuměl, se kterým bych dobře vycházela a se kterým bych sdílela život. Kdo chce/by chtěl něčeho dosáhnout, ať riskuje. Hledám digitální fotoaparát, který by nebyl příliš drahý.

■ Vztažné věty se subjuntivem se vyskytují velmi často jako součást **otázky na existenci** někoho nebo něčeho, případně v popření této existence (v záporné odpovědi):

¿Conoces a alguien que **hable** chino? *Znáš někoho, kdo by mluvil/mluví čínsky?*
No conozco a nadie que **hable** chino. *Neznám nikoho, kdy mluví/by mluvil čínsky.*

■ V kladné odpovědi na takovou otázku však máme na mysli konkrétní osobu, a proto v ní použijeme **oznamovací způsob**:

Sí, conozco a alguien quien **habla** chino: *Ano, znám někoho, kdo mluví čínsky: pan Li.*

■ **Subjuntivu užíváme také v odpovědích na otázku, když chceme vyjádřit lhostejnost:**

¿Vamos al cine o al teatro? – *Půjdeme do kina nebo do divadla? –*
Lo que tú **quieras**. *Jak chceš.*

■ **Všimněte si rozdílu:**

Busco **al** estudiante que **quiere** compartir piso. *Hledám toho studenta, který chce bydlet ve společném bytě.*

×

Busco **un** estudiante que **quiera** compartir piso. *Hledám studenta, který by chtěl bydlet ve společném bytě.*

■ **V některých případech můžeme ve větě použít buď oznamovacího způsobu nebo subjuntivu v závislosti na vnímání ze strany mluvčího:**

Nuestro manual sirve para las personas que **quieren/quieran** aprender bien español. *Naše učebnice je určena pro lidi, kteří se chtějí/by se chtěli naučit dobře španělsky.*

Oznamovacího způsobu používáme i ve větách, které vyjadřují **všeoobecné pravdy**, aniž bychom měli na mysli konkrétní osobu nebo událost. **Týká se to hlavně přísloví:**

Al que madruga Dios le ayuda.
Quien no se arriesga no pasa la mar.
El que no trabaja no come.
El que no llora no mama.

*Ranní ptáče dál doskáče.
Risk je zisk.
Kdo nepracuje, ať nejí.
Líná huba, hotové neštěstí.*

3. Použití subjuntivu ve větách způsobových

Ve způsobových vedlejších větách se používají různé spojky, po kterých může stát sloveso v oznamovacím způsobu nebo v subjuntivu. **Pokud konstatujeme skutečnost, používáme oznamovací způsob, jestliže vyjadřujeme nejistotu či možnost, kládeme subjuntiv.**

DE (LA) MANERA/DE(L) MODO (EN) QUE (tak, že; tak, aby)

IGUAL QUE (stejně jako/jakoby)

SEGÚN (jak; podle toho, jak)

TAL Y COMO (tak, jak)

COMO (jak, jakoby)

DE TAL/LA FORMA QUE (tak, že; tak, aby)

Lo haré según le digas.
Siempre lo hace según le ordeno.
Le agrada su profesión así que voy a dejarle que me opere tal y como le parezca mejor.

*Udělá to tak, jak mu řekneš.
Vždy to dělá tak, jak mu nařizují.
Jeho povolání ho těší, takže ho nechám, aby mě operoval tak, jak uzná za nejobodnější.*

Všimněte si: V češtině nám v řadě případů pomůže spojka *aby*, která bývá součástí spojkového výrazu. V takovém případě musíme použít ve vedlejší větě vždy subjuntivu. Věty, které vyžadují subjuntiv, bývají často také v budoucím čase, neboť ten většinou vyjadřuje něco možného, zatím nejistého.

Habla **de manera que es** imposible entenderle.

Mluví **tak, že** je nemožné mu rozumět.

¡Habla **de manera que te comprendan todos!**

×

Mluv **tak, aby** ti všichni rozuměli!

Jedině způsobová spojka **SIN QUE se pojí vždy se subjuntivem** (viz výše).

4. Předmět přímý podstatných jmen životných

Jak již víte, 4. pád životných podstatných jmen se pojí s předložkou **a**. To platí beze zbytku pro vlastní jména a podstatná jména se členem určitým. U podstatných jmen se členem neurčitým existují dvě možnosti.

■ Předmět přímý bez předložky:

Předmětem je obecné podstatné jméno, kterého je užito všeobecně, aniž bychom měli na mysli konkrétní osobu. Je to častý případ např. v inzerátech po slovesech *buscar*,

necesitar, preferir, querer apod. Všimněte si, že v těchto případech se obvykle používá ve vedlejší větě subjuntivu (nejedná se o konkrétní osobu).

Buscamos un camarero que sepa hablar ruso. *Hledáme číšníka, který by uměl rusky.*
 Quiero encontrar un chico que me comprenda. *Chci najít kluka, který by mi rozuměl.*

■ Předmět přímý s předložkou *a*:

¿Qué desea usted? – Busco *a* un camarero. *Co si přejete? – Hledám jednoho číšníka. (konkrétní osobu)*

5. Tvoření slov opačného významu

Slova opačného významu se tvoří ve španělštině pomocí různých předpon:

im-, in-, ir-, i-	imposible, inimaginable, irregularidad...
des-, de-, dis-	desempleo, desnutrición, deformar, disgustar...
a-, an-	atípico, analfabeta...
anti-	antifascista...
contra-	contradecir (<i>odporovat, odmlouvat</i>)

6. Distributivní funkce předložek *A* a *POR*

Ve spojení s časovými jednotkami *día, mes, semana, año*, během kterých se něco opakuje, používáme předložky **A** a **POR**.

dos veces a la semana/por semana	<i>dvakrát týdně</i>
treinta cigarrillos al día/por día	<i>30 cigaret denně</i>

Časový údaj hora (*minuto, segundo*) ve spojení s rychlostí se užívá jen se spojku **POR**: **50 kilómetros por hora**

7. Další významy sloves **HACER** a **HACERSE**

■ Sloveso **HACER + INFINITIV** se používá ve významu: nechat/dát něco udělat nebo způsobit, aby se něco stalo.

Hice limpiar el abrigo de invierno.	<i>Dal jsem vyčistit zimní kabát.</i>
Le hizo callar.	<i>Umlčel ho.</i>
Ahora vamos a hacerlos entrar.	<i>Teď je zavoláme dále.</i>
¡Hágase la luz!	<i>Budiž světlo!</i>
De repente se hizo de noche.	<i>Najednou se setmělo.</i>

■ Sloveso **HACERSE** se používá v základním významu udělat si, ale má i řadu dalších, např.: dělat/tvářit se jako a rovněž nechat/dát si něco udělat.

Pablito no duerme, pero se hace el dormido.	<i>Pavliček nespí, ale dělá, že spí.</i>
Me haré una liposucción.	<i>Nechám si udělat liposukci.</i>

Vazba **HACERSE PASAR POR...** má význam vydávat se za... :

Se hacen pasar por médicos.

Vydávají se za lékaře.

8. Předložka DE v přívlastku

Jestliže má přívlastek citové zabarvení, používá se často konstrukce s předložkou de:

la maldita **de** Carmela
el tonto **de** mi hermano

ta proklatá/zpropadaná Carmela
ten můj blbý bratr/ten blbec, můj bratr

DICHOS Y REFRANES

Eso me costó un ojo de la cara.

To mě stálo majlant/nekřesťanské peníze.

No está en su (sano) juicio.

Není při smyslech.

No tiene dos dedos de frente.

Nemá ani za mák/špetku rozumu.

Antes de que te cases, mira lo que haces.

Dvakrát měř a jednou řež.

Al que madruga Dios le ayuda.

Ranní ptáče dál doskáče.

Quien no arriesga no pasa la mar.

Risk je zisk./Kdo se bojí, nesmí do lesa.

El que no trabaja no come.

Bez práce nejsou koláče./Kdo nepracuje, ať nejí.

Quien no llora no mama.

Líná huba, hotové neštěstí.

¡Maldita sea!

Krucinál!/Hergot!

1

EJERCICIOS

1. Doplňte správný tvar subjuntivu.

1. No voy a la fiesta sin que Pepe ... (acompañarme). 2. Antes de que ... (casarse), mira lo que haces. 3. Si quieres atrapar a Antoñito, debes hacer algo para que ... (fijarse) en ti. 4. Inspector, ¿qué están buscando? – Confieso que no lo sabemos muy bien, algo que ... (servirnos) de pista y ... (ayudarnos) a descubrir quién ha envenenado a Carmela Díaz. 5. Es importante que no ... (darle-tú) muchas vueltas al asunto y que ... (explicarlo) de manera que todos ... (entenderlo) rápidamente. 6. No puedo irme sin que ... (sacarnos-nosotros) una foto delante de la tumba de Cervantes. 7. No nos gusta, pero tendremos que hacerlo según ... (ordenarlo) el jefe. 8. Tenemos que buscar a alguien en quien ... (poder) confiar. 9. ¿Puedo ayudarla en algo? – Sí, estoy buscando un orde-

nador portátil que no ... (ser) demasiado caro. 10. ¿Te apetece salir esta noche? – No sé, me da igual, como tú ... (querer).

2. Doplňte podle kontextu oznamovací způsob nebo subjuntiv.

1. Los profesores de español, que generalmente ... (estar) un poco locos, suelen ser personas muy simpáticas. 2. A ver, ¿qué tipo de chico estás buscando? – Pues, uno que ... (ser) guapo, que no ... (fijarse) en otras chicas, que no ... (ir) de copas todas las noches, que ... (ganar) mucho dinero y que sólo ... (quererme) a mí. 3. Me impresiona la gente que ... (saber) olvidarse de los problemas. 4. Buscamos un economista con 5 años de experiencia que ... (estar) dispuesto a viajar y que ... (hablar) inglés y francés. 5. Julia no es mi hermana, pero no conozco a otra persona que ... (parecerse) tanto a mí. 6. Escribí el informe tal y como el jefe lo ... (pedir), pero no le ... (gustar). 7. Enrique ... (estudiar) Medicina como ... (desear) sus padres, pero no me parece que le ... (agradar) la profesión de médico. 8. Si ... (tener-tú) dos dedos de frente, te darás cuenta de que no vale la pena que ... (seguir) llorando por ese tonto de Manuel. 9. Lo mejor que ... (poder-nosotros) hacer es no hacer nada.

3. Přeložte do španělštiny.

1. Potřebuje, abys jí pomohl. 2. Neodejdu, aniž bys mi to vysvětlil. 3. Hned jim to řeknu, aby všichni oněměli závistí. 4. Musíme něco udělat, aby si toho šéf nevšiml. 5. Neznám nikoho, kdo by byl statečný, když narazí o půlnoci na ducha. 6. Udělej to tak, jak uznáš za vhodné. 7. Připravili jsme všechno tak, jak si to přáli. 8. Odešla, aniž by nám řekla jediné slovo. 9. Zhubnul dvacet kilo, takže ho teď nikdo nepozná. 10. Dřív než to definitivně vzdáš, dobře si to rozmysli.

4. Doplňte vhodně výrazy z nabídky.

hacen, pecho, vomitar, liposucción, peligrosos, alcanzan, morenos, locos, médicos, lentes de contacto, alimentos, conocida, adelgazar, arrugas, inmediatos

SE BUSCAN

Jorge Ramírez, llamado Ratón, y su esposa Melanesa, como Serpiente. Se pasar por, aunque son veterinarios. Ofrecen a las personas obesas medicamentos para que, en realidad, son para perros. Prometen efectos, pero no dicen que éstos se porque, tras tragarlos, la gente se pone a durante toda una semana. Jorge Ramírez es alto, de ojos y cabello rizado. Su cara está llena de y por eso parece estar siempre enfurruñado. Melanesa es una mujer que vuelve a los hombres porque es alta, rubia y de atractivo. Hace un mes se hizo una, por eso está delgadísima. Tiene ojos morenos, pero usa de colores. Atención: los dos son muy

5. Cristina vuelve a escribir a una revista del corazón. Dejó a su novio porque había descubierto que tenía otras tres novias, pero ahora se siente triste y abandonada. Busca un chico y describe las características del chico deseado. Ayúdenle a redactar el texto de la carta.

6. Doplňte slova opačného významu a použijte je ve větách.

racional – ..., componerse – ..., agradable – ..., accesible – ..., amigo – ..., posible – ..., cerrado – ..., conectarse – ..., contento – ..., directo – ..., divertido – ..., estable – ..., paciencia – ..., discreto – ..., dependiente – ..., típico – ..., exterior – ..., puntual – ..., sucio – ...

7. Přeložte do španělštiny.

už ses rozhodl? – nemáš mi proč závidět – nevycházím dobře se svým šéfem – Petr je nerozhodný – ten můj blbý bratr si chce vzít tu pitomou Marii – není to člověk, kterému by se dalo věřit – komu se podobáš? – ani mě nepozdravil – musíme zajít do banky pro peníze – můžu si tě vyfotit? – oněmí překvapením – nenech si utéct takovou příležitost

8. Odpovězte na otázky.

1. ¿Está usted contento/a con su aspecto físico? 2. ¿Por qué hay tantos jóvenes que quieren conseguir un nuevo físico? 3. ¿Es importante el físico al buscar un nuevo trabajo? 4. Según usted, ¿cómo son los jóvenes europeos de hoy? 5. ¿Hay problemas en la comunicación entre jóvenes y la gente mayor? 6. ¿Se lleva bien con sus padres? 7. ¿Por qué los jóvenes dejan la casa de sus padres tan tarde? 8. ¿Qué edad considera más adecuada para casarse y tener hijos? 9. ¿Cuántos hijos piensa tener? 10. ¿Cuáles son los problemas que tienen que afrontar los jóvenes al terminar su carrera? 11. ¿Cuál es la situación de los ancianos en nuestro país? 12. ¿Sabe usted qué es el spanglish?

9. Rozdělte se na skupiny a odpovězte na otázky. Seznamte s výsledky ankety vaše spolužáky.

a) ¿Cuál de los siguientes rasgos definen mejor, a su juicio, a los jóvenes de hoy?

cínicos	irresponsables
sinceros	responsables
ni lo uno ni lo otro	ni lo uno ni lo otro
insolidarios	educados
solidarios	maleducados
ni lo uno ni lo otro	ni lo uno ni lo otro
dogmáticos	dependientes
tolerantes	independientes
ni lo uno ni lo otro	ni lo uno ni lo otro
egoístas	inmaduros
generosos	maduros
ni lo uno ni lo otro	ni lo uno ni lo otro

b) ¿Hasta qué punto está de acuerdo con las siguientes frases?

La juventud actual tiene muchas oportunidades que no aprovecha.
Los jóvenes de hoy no tienen ideales.
Nuestra sociedad cada vez exige más a los jóvenes.
Los jóvenes sólo piensan en divertirse.

c) ¿Qué importancia tienen para usted las siguientes cuestiones?

muy importante bastante importante poco importante

la familia
la amistad
el trabajo
ganar dinero
los estudios
el tiempo libre
la religión
la política

d) De los siguientes problemas sociales, indique los cuatro que considere más importantes para su país.

el paro
la droga
la violencia, la delincuencia
la falta de perspectivas

el racismo
el medio ambiente
la pobreza
la corrupción política
la situación de los ancianos
la asistencia médica

10. Spojte vhodně výrazy ze sloupečků.

1. Parece que quiere acabar
2. Deberías dejar de estar enfurruñada y sonreír
3. El que quiera conseguir algo,
4. Se dice que al que madruga
5. ¡Qué coche más bonito!
6. ¿Qué dices? ¿Jaime está saliendo con María? No, no puedo creerlo,
 - a) Dios le ayuda, pero yo madrugo y no me ayuda nadie.
 - b) parece que no está en su sano juicio.
 - c) Claro, me costó un ojo de la cara.
 - d) como un solterón porque ninguna chica le gusta.
 - e) que se arriesgue. Pero yo tengo miedo...
 - f) porque la vida es bella.

11. Přečtete si několikrát následující text. Nepodlehňte panice, když mu napoprvé neporozumíte. Nehledejte každé slovo ve slovníku! Nejde o doslovný překlad, nýbrž o celkové porozumění. Uvidíte, že po každém přečtení to bude lepší. Zda jste text pochopili si ověříte ve cvičení, které následuje za textem.

Así son los nuevos yuppies

Todos recordamos a los *yuppies*: *young urban professionals*, estereotipo de los jóvenes triunfadores en la década de los ochenta. Sus herederos en nuestros días son conocidos con el acrónimo de **gossips: gadget obsessed status symbol infatuated professionals**, que podríamos traducir algo así como *profesionales locos por los símbolos de estatus y obsesionados por los gadgets*. Un poco largo el nombrecito, sí.

Una empresa británica dedicada a los Recursos Humanos ha elaborado una investigación para conocer las preferencias de estos nuevos triunfadores. La empresa preguntó a 1.500 oficinistas británicos acerca de lo que consideraban símbolos de estatus hoy en día.

Éstos son los resultados de la encuesta:

- Tener sólo un móvil se considera una vulgaridad. Un trabajador ambicioso debe poseer al menos dos: uno para atender los asuntos laborales y otro para despachar su agitada vida social.

- Si aspira a ser alguien en su empresa, deje en casa la tortilla de patatas que le preparó su madre. La mitad de los encuestados considera que lo que cada persona come es muy indicativo de sus ambiciones profesionales. Así, lo mejor visto es el sushi, seguido de las ensaladas orgánicas y los sándwiches de rellenos exóticos.
- Y después de comer, el café. En la mayoría de empresas hay una máquina gratuita, pero casi un tercio de los empleados confiesa que no hay nada mejor que un capuccino recién hecho.
- Curiosamente, la ropa es considerada un elemento poco importante: sólo el 10% de los trabajadores le presta atención.
- Lo que sí importa es el aspecto físico: las personas obesas o con exceso de peso no tienen la vida nada fácil.

(Adaptado de BBCMundo.com)

1. La encuesta se realizó:

- a) en una empresa de Recursos Humanos.
- b) para saber cuáles son los símbolos de estatus de los jóvenes exitosos.
- c) para conocer las preferencias de los yuppies.

2. Según los resultados de la investigación,

- a) un joven profesional debería tener por lo menos dos móviles.
- b) no es conveniente despachar la vida social durante las horas de trabajo.
- c) el que tenga menos de tres móviles no es un trabajador ambicioso.

3. En cuanto a la alimentación,

- a) la mayoría de jóvenes prefieren comidas caseras.
- b) el sushi ya está pasado de moda.
- c) están de moda comidas exóticas.

4. El aspecto físico

- a) es muy importante para las personas pesadas.
- b) es importante, mientras que la ropa no tiene mucha importancia.
- c) y la vestimenta son muy importantes para conseguir un buen trabajo.

5. Los gadgets son

- a) los elevados salarios de los funcionarios.
- b) presupuestos de las empresas.
- c) modernos aparatos sofisticados.

12. Doplňte předložku, kde uznáte za vhodné.

1. Creo que es un sueño imposible ... realizar. 2. Tengo que encontrar ... alguien que me ayude ... traducir ese texto ... español ... checo. 3. Debe ... ser un cirujano ... famoso, por-

que su sala ... espera siempre está llena ... gente. 4. ¿Te apetece ... dar una vuelta ... el centro? 5. Espero que no caigas ... su trampa. 6. La pobre ... Laura ha hecho lo inimaginable ... conseguir ... un trabajo, pero todo ... vano. 7. No vamos a la fiesta ... ti. 8. Miguel está loco ... conocer ... Sandra, mi nueva compañera ... oficina. 9. La hizo ... llorar.

13. Doplňte podle poslechu.

Extracto adaptado del espectáculo realizado por el conjunto de instrumentos informales Les Luthiers, estrenado en el Teatro Astengo de Rosario (Argentina) el 3 de junio de 1999.

María: El diálogo con se ha tornado dificultoso, sobre todo para los que ya hemos pasado los treinta..., bueno, los cuarenta, bueno, cuarenta y tantos... cuarenta y quince. que a nosotros el paso del tiempo nos ha modificado. En materia de sexo, por ejemplo, lo que antes nos moralmente inaceptable ahora nos resulta inalcanzable. Nosotros ya no somos los, eso es verdad, pero los jóvenes están muy desorientados. Por eso y finalizando ya la obra, les la siguiente canción, para prevenirlos contra el desenfreno y a corregir el rumbo. Se titula "Los jóvenes de hoy en día".

Jaime: Los jóvenes de hoy en día
ya no ideología,
sólo piensan en drogas,
en el sexo y en

Ernesto: Los jóvenes hoy en día
ya no el mal del bien;
ya no hay ley, ya no hay derecho,
sólo sexo es lo que

Jaime: Se inician en el sexo
a una muy temprana.

Ernesto: En mis tiempos
hasta las primeras canas.
Es que hoy por televisión
se ve porquería.

Jaime: En mis tiempos, en,
televisión no había.

Ernesto: Los jóvenes hoy en día
ya no distinguen el mal del bien;
ya no hay ley, ya no hay derecho,
sólo sexo es lo que ven.

Jaime: Van a la discoteca
a hasta caerse.

Carmen: ¿Dónde quedó la?

Ernesto: Van a la discoteca
a consumir

Carmen: ¿Dónde quedó la decencia?

Jaime: Van a la discoteca a

Carmen: ¿Dónde quedó la moral?

Ernesto: Y de la discoteca se van a el amor.

Carmen: ¿Dónde queda esa discoteca?

Jaime: Pero no pueden dejar sus deberes,
no pueden en la luna,
no pueden tener a todas las

Ernesto: ¡Nosotros también queremos alguna!

Jaime: No tienen ideología.

Carmen: ¡Porque consumen!

Ernesto: Sólo les importan la moto y el coche.

Carmen: ¡Porque consumen drogas!

Jaime: durante todo el día.

Carmen: ¡Porque consumen drogas!

Ernesto: Y hacen el amor toda la noche.

Carmen: Seré, ¿qué droga consumen?

Ernesto y Jaime: Los jóvenes de hoy en día
ya no distinguen el mal del bien;
ya no hay ley, ya no hay derecho:
¡no hay derecho a que se la pasen tan bien! 😊

14. Přeložte do španělštiny.

1. Komu se podobáš? – Všichni tvrdí, že jsem podobná své mamince. 2. Koupila jsem si barevné kontaktní čočky a konečně vidím svět růžově. 3. Když ji uviděl po liposukci, leknutím oněměl. 4. Nevěř všemu, co najdeš na Internetu. 5. Děláme možné i nemožné, abychom se zavděčili šéfovi, ale všechno zbytečně. 6. Staří lidé jsou přesvědčení, že dnešní mládež nemá žádné ideály a myslí jen na to, jak si užívat. 7. Nejvážnějšími pro-

blémy, kterým čelí tato země, jsou nezaměstnanost, korupce, zhoršování životního prostředí a terorismus. 8. Jestli budeš dál kouřit 20 cigaret denně, skončíš špatně. 9. Naše firma hledá ekonoma, který umí anglicky a rusky. 10. Nemáš chuť si někam vyjít? – Jak chceš ty, mně je to jedno. 11. Chceme si koupit nové auto, které by ale nebylo příliš drahé. 12. Nemají právo na to, aby prodali tento dům, aniž by nám o tom dali vědět. 13. Musím uklidit byt dřív, než se vrátí rodiče.

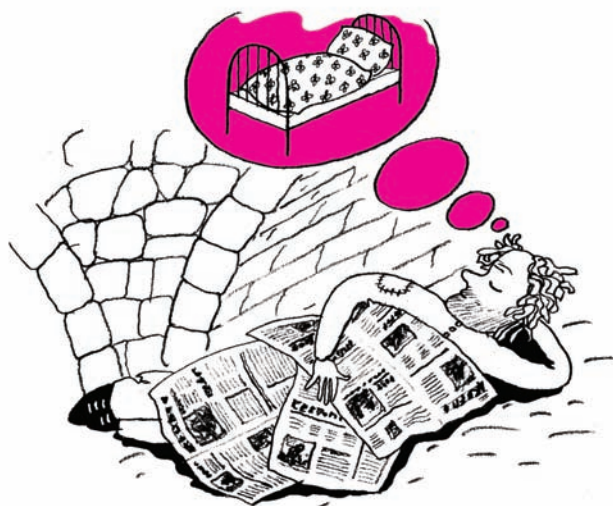
15. Temas para pensar y discutir.

- Los jóvenes vistos por los mayores y la gente de edad vista por la juventud.
- ¿Qué opina usted sobre el actual boom de la cirugía estética?

La casa soñada

Me basta cerrar los ojos y la veo nítidamente delante de mí. La casa de mis sueños. Es probable que a muchos no les guste, pero sobre gustos no hay nada escrito. No tengo claro de dónde salió este axioma, pero creo que se dice así. Mi casa es una casa rústica que había reformado de tal manera que conservara los techos de madera y los rasgos originales. En la planta baja hay una cocina equipada con los electrodomésticos más sofisticados y, sobre todo, un frigorífico lleno de comida. No cabe duda de que un frigorífico bien abastecido es un gran atractivo en toda casa, sea grande, sea pequeña. Dando unos pasos se entra en un salón de 50 m² con unas grandísimas librerías, llenas de libros y objetos de porcelana china, con suelo de tarima flotante de madera preciosísima y con una alfombra persa de seda. Ah, por poco se me olvida: la pieza predominante del salón es una chimenea en la que arde leña y el calor agradable invita a hundirse en uno de los sillones de cuero y a tomarse un whisky. Es lógico que lo concibiese así, porque me encanta leer novelas policíacas tomando una copa, sobre todo cuando afuera hace un frío que pela. Bueno, además hay un espacioso cuarto de baño con una bañera que parece una piscina, con azulejos de color azul y amarillo. Subiendo la escalera se llega a la primera planta, en la que están situados tres dormitorios. Me gustaría invitaros a continuar la visita y hasta a festejar conmigo mi cumpleaños, que es exactamente hoy, pero lo siento mucho. Hasta el momento no he inventado nada más porque en los últimos días he tenido una agenda superagitada. Lo único que me apetece ahora es meterme en una de las camas y disfrutar de las suaves y cálidas sábanas y dormirme porque afuera de verdad que hace un frío que pela...

Me despertó la voz áspera del vigilante que me sacudía diciéndome: "Oiga, señor, lo siento, pero éste es un terreno privado, los sintecho tienen el acceso prohibido a este sitio, váyase a dormir a otro lado." Así que recogí el periódico con que me tapaba y me fui a continuar soñando debajo de un puente del centro de la ciudad.

Ciudades en expansión

Cada año, unos 20 millones de personas se van a vivir a la ciudad, movimiento migratorio sin precedentes en la historia. Entre 1950 y 1990, la población de las ciudades aumentó desde los 200 hasta los 2.000 millones y se espera que alcance los 3.000 millones en el año 2025. 19 ciudades de las 25 más grandes del mundo se encuentran en países en vías de desarrollo. La gente abandona el campo generalmente por causa de la falta de tierra o su degradación, sequías o inundaciones, conflictos religiosos, guerrillas o guerras civiles, y se mueve a la ciudad en busca de una vida mejor.

La superpoblación es una característica de la mayoría de las ciudades más importantes del mundo, pero en las de los países subdesarrollados es un hecho cotidiano. Lagos (Nigeria) está a la cabeza, con una media de 5,8 personas por habitación. Así surgen las chabolas que generalmente se construyen con cualquier material que esté al alcance (bolsas de plástico, madera contrachapada o planchas de hierro) en zonas inadecuadas para la vivienda (basureros, pendientes, zonas propensas a hundimientos o tierras contaminadas). La mayoría de estos campamentos carecen de infraestructura: hay falta de agua corriente, higiene, alcantarillado o electricidad.

Las ciudades no sólo se expanden: también crecen hacia arriba. Para cubrir la necesidad de la vivienda, los edificios son de construcción rápida y comparten los rasgos de la arquitectura de posguerra. En muchas ciudades, los bloques de pisos altos se han convertido en verdaderas colmenas, sobre todo si se encuentran en los suburbios. La concepción de tales barrios es extraordinariamente insensible a la necesidad de las personas de estar en contacto entre sí y con la tierra. El ambiente inhumano y las condiciones nefastas de la vivienda son causas de serios problemas sociales: criminalidad, vandalismo, etc.

(Adaptado de El País)

VOCABULARIO

abastecer (zc) – zásobit, vybavit
acceso m (a) – přístup (*k*), vstup (*do, na*)
acertado – správný, vhodný, výstižný
afuera – venku
agenda f – agenda; pracovní program; kalendář, diář
agitado – rušný, bouřlivý
agua: ~ **corriente** – tekoucí voda
 ~ **potable** – pitná voda
alcançe m – dosah
alcantarillado m – kanalizace
alfombra f – koberec
algodón m – bavlna
aprovecharse (de) – těžit (*z čeho*), zneužívat
arder – hořet, planout
arriba – nahoře, nahoru
áspero – hrubý, drsný (*i přen.*)
atractivo m – lákadlo, magnet (*přen.*)
aumentar – zvýšit se, zvětšit se, vzrůst
ausencia f – nedostatek; nepřítomnost

autoridades fpl – úřady
axioma m – axiom, věta, zásada, poučka
bastar – stačit
basurero m – smetiště, skládka odpadu; popelář
busca f – hledání
cálido – teplý
campamento m – tábor, tábořiště
carecer (zc) (de) – nemít, postrádat (*co*)
chabola f – chatrč
chimenea f – komín; krb
colmena f – úl
compadecerse (zc) (de) – slitovat se (*nad*)
concebir (i) – navrhnout, pojmut (*plán apod.*); sestavit
concepción f – koncepce, pojetí
condición f – podmínka
conflicto m – konflikt, spor
conservar – zachovat, uchovat
construcción f – konstrukce, stavba, výstavba

contaminado – znečištěný, kontaminovaný
cuero m – kůže
culpa f – vina
cumpleaños m – narozeniny
daño m – škoda, poškození
decente – slušný, vhodný
degradación f – degradace
 ~ **de la tierra** – degradace/snížení úrodnosti půdy
desconexión f social – společenské vyloučení
desprotección f – nedostatečná ochrana
disfrutar (de) – užívat si (*čeho*), lebedit si (*v*)
dúplex m – mezonetový byt
electricidad f – elektřina
enfrentarse (a/con) – čelit (*komu, čemu*)
equipar (con) – vybavit (*čím*)
espacioso – prostorný
expandir(se) – expandovat, rozšiřovat se
expansión f – zvětšování, rozšiřování, expanze
 en ~ – rozšiřující (*se*), expandující
exportación f – vývoz
festejar – oslavovat
fortuna f – štěstí, osud; jmění, bohatství
generalmente – obvykle
guerra f (civil) – (občanská) válka
guerrilla f – guerila, partyzánská válka
hecho m – skutečnost, fakt
higiene f – hygiena
hundimiento m – sesutí, pokles (*půdy*);
 potopení, ponoření
hundir(se) – ponořit (se)
imperfecto – nedokonalý, nedokonavý
importación f – dovoz
inadecuado – nevhodný
incluso – dokonce i; včetně
infraestructura f – infrastruktura
ingenuo – bezelstný, naivní
inhumano – nelidský, odlidštěný
inquilino m – nájemník
insensible (a) – necitlivý, necitelný (*k*)
inventar – vymyslet, vynalézt
lado: otro ~ – jinde
 a otro ~ – jinam
lana f – vlna
leña f – dřeva (na topení)
librería f – knihovna; knihkupectví
madera: ~ contrachapada – překližka
marginación f – vyloučení ze společnosti,
 marginalizace
media f – průměr
meterse – jít, vlézt (*kam*)
migratorio – migrační
moverse (a) – přesouvat se (*do*)
necesidad f – potřeba, nutnost
nicho m – výklenek (*ve zdi*)

novela f policiaca – detektivní román
objeto m – předmět (*ne ve škole*), objekt
operador m (de telefonía) móvil – mobilní operátor
país: ~ en vía(s) de desarrollo – rozvojová země
 ~ **subdesarrollado** – nerozvinutá/zaostalá země
paraíso m – ráj
pendiente f – svah, stráň
perfecto – dokonalý, dokonavý
persa (nemění se v rodě) – perský
persona f sin hogar – bezdomovec
pieza f – kus (*předmět*)
 piscina f – bazén
plancha f – deska, plát
 ~ **de hierro** – železný plech
planta f – poschodí, patro
 ~ **baja** – přízemí
plástico m – plastická hmota, plast
poblado – obydlený, osídlený
posguerra f – poválečná doba
 de ~ – poválečný
precedente: sin ~s – nebývalý, bezprecedentní
predominante – převládající; výrazný, význačný
prefabricado – prefabrikovaný
presente: tener ~ – mít na zřeteli, uvědomovat si
probable – pravděpodobný, možný
propenso (a) – mající sklon/náchylný (*k*),
 být nakloněný (*čemu*)
propiedad f – vlastnictví
 piso en ~ – byt v osobním vlastnictví
propietario m – vlastník, majitel
propio – vlastní
reformar – předělat, přebudovat, renovovat, upravit
religioso – náboženský
rústico – rustikální; venkovský
sacudir (+ 4. p.) – třást (*čím, kým*)
sea..., sea... – buď ... nebo, ať (*už*)... nebo...
seda f – hedvábí
sequía f – sucho, období sucha
sintecho m – bezdomovec
social – sociální
sofisticado – sofistikovaný
soledad f – samota
soñado – vysněný
suburbio m – předměstí
suelo m – podlaha; půda
superpoblación f – přelidnění
surgir (j) – objevit se, vzniknout, vyvstat
tapar(se) – přikrýt (se)
tarima f flotante – plovoucí podlaha
techo m – strop, střecha
terreno m – pozemek, parcela
vacío – prázdný
vandalismo m – vandalství
vigilante m – hlídač, strážce

FRASEOLOGÍA

No tengo claro de dónde salíó.
Por poco se me olvida/olvidó.
El calor invita a hundirse en el sillón.
Hasta el momento no he inventado nada más.
Tengo una agenda superagitada.
La gente se muda a la ciudad en busca de una vida mejor.
estar a la cabeza
Lagos está a la cabeza.
estar al alcance (de todos)

lo de menos es...

Není mi jasné, odkud se to vzalo.
Málem jsem zapomněl(a).
Teplu svádí k tomu, aby ses ponořil do křesla.
Až dosud jsem nevymyslel nic dalšího.
Mám strašně nabitý pracovní program.
Lidé se stěhují do města, kde hledají lepší živobytí/obživu.
být v čele/na prvním místě
Lagos je v čele/na prvním místě.
být dosažitelný/dostupný (pro všechny),
být na dosah (všech)
to nejmenší je...

GRAMÁTICA

1. Použití subjuntivu po neosobních výrazech a při vyjádření pochybnosti, nejistoty

- Téměř po všech neosobních slovesných konstrukcích v **kladném i záporném tvaru** se používá ve vedlejší větě **subjuntiv**. Jsou to např. výrazy:

ES POSIBLE (je možné)
ES PROBABLE (je pravděpodobné)
ES LÓGICO (je logické)
ES NATURAL (je přirozené)
ES NORMAL (je normální)
PUEDE SER (možná)
ES BUENO (je dobré)
ES MALO (je špatné)
ES EXTRAÑO/RARO (je divné)
ES IMPORTANTE (je důležité)
ES INTERESANTE (je zajímavé)

ES UNA LÁSTIMA (je škoda)
ES UNA PENA (je škoda)
ES UNA SUERTE (je štěstí)
ES UNA CASUALIDAD (je náhoda)
ES MEJOR (je/bude lepší)
ES PEOR (je/bude horší)
ES DE ESPERAR (dá se očekávat)
MÁS VALE (je lépe/lepší)
ES HORA DE (je načase)
NO ES DE EXTRAÑAR (není divu)
atd.

Es probable que a muchos no les **guste**.

No es normal que **quiera** casarse a esta edad.

Je pravděpodobné, že se to mnohým nebude líbit.

Není normální, že se chce v tomhle věku oženit/vdát.

Es lógico que no le **quede bien** un vestido así. *Je logické, že jí takové šaty nesluší.*
 Es una pena que no **puedas** venir con nosotros. *Je škoda, že s námi nemůžeš jít.*
 Es de esperar que no **pase** el examen. *Dá se očekávat, že tu zkoušku neudělá.*

Ve většině uvedených výrazů lze použít místo slovesa *ser* sloveso **parecer**: parece interesante/probable.... Pravidla pro použití subjuntivu zůstávají stejná jako u *ser*.

Po výrazu **MENOS MAL (QUE)** (*ještě štěstí, že*) se používá **oznamovací způsob**.

Menos mal que **has llegado**. *Ještě štěstí, že jsi přišel.*

■ Po neosobních výrazech, které vyjadřují **jistotu**, se používá **v kladných větách oznamovací způsob**. Jsou to výrazy:

ES VERDAD/CIERTO (je pravda)

ES INNEGABLE (je nesporné)

ES SEGURO (je jisté)

ES OBVIO (je samozřejmé/jasně)

ES INDISCUTIBLE (je nepochybné/nesporné)

ES EVIDENTE (je evidentní)

apod.

Es indiscutible que **hay** que hacerlo hoy. *Je nesporné, že je to třeba udělat dnes.*
 Es seguro que nos lo **traerá**. *Je jisté, že nám to přinese.*

Pozor: Pokud jsou tyto výrazy **v záporné formě**, přestávají označovat jistotu, a proto po nich následuje také **subjuntiv**:

No es seguro que **venga** hoy.

Není jisté, že dnes přijde.

No es verdad que ya **esté** aquí.

Není pravda, že už je/byl tady.

■ Již ze samotného charakteru slovesa **DUDAR** vyplývá, že se po něm používá též **subjuntiv**. Obvyklé je používání rozšířené spojky *de que*, avšak je možné užít pouhou spojku *que*:

Dudo (de) que te **diga** la verdad.

Pochybuji, že ti řekne pravdu.

V záporném vyjádření přestává toto sloveso vyjadřovat pochybnost (vyjadřuje jistotu), a proto se ve vedlejší větě použije **oznamovacího způsobu**. To platí i pro výrazy jako: **NO CABE DUDA (DE QUE)**, **NO HAY DUDA (DE QUE)**.

No dudamos (de) que **es** cierto.

Nepochybujeme, že je to pravda.

No cabe duda de que un frigorífico lleno **es** un atractivo en cada casa.

Není pochyb, že plná lednička je magnetem v každém bytě.

2. Subjuntiv imperfekta (pretérito imperfecto de subjuntivo)

Jak již víte, **subjuntiv imperfekta** je dalším časem subjuntivu. **U všech sloves** se tvoří od **3. osoby množného čísla minulého času jednoduchého** odtržením koncového **-ron** a přidáním koncovek **-ra** nebo **-se**, jejichž použití je v naprosté většině případů rovnocenné. Veškeré nepravidelnosti 3. osoby minulého času se pochopitelně projeví i v tomto tvaru.

V Latinské Americe se používají převážně tvary na **-ra**, zatímco ve Španělsku jsou běžnější tvary na **-se**.

a) Slovesa pravidelná

1. třída -ar	2. třída -er	3. třída -ir
HABLAR (habla-ron)	COMPRENDER (comprendie-ron)	VIVIR (vivie-ron)
habla -ra/-se	comprendie -ra/-se	vivie -ra/-se
habla -ras/-ses	comprendie -ras/-ses	vivie -ras/-ses
habla -ra/-se	comprendie -ra/-se	vivie -ra/-se
hablá -ramos/-semos	comprendié -ramos/-semos	vivíe -ramos/-semos
habla -rais/-seis	comprendie -rais/-seis	vivie -rais/-seis
habla -ran/-sen	comprendie -ran/-sen	vivie -ran/-sen

Přízvuk je v subjuntivu imperfekta stále na stejném místě, proto je ho třeba **v 1. osobě množného čísla označit**.

b) Slovesa s nepravidelnostmi v minulém čase

PEDIR	→ pidieron	→ pidiera/pidiese, pidieras/pidieses...
SENTIR	→ sintieron	→ sintiera/sintiese, sintieras/sintieses...
DORMIR	→ durmieron	→ durmiera/durmiese, durmieras/durmieses...
INFLUIR	→ influyeron	→ influyera/influyese, influyeras/influyeses...
TRADUCIR	→ tradujeron	→ tradujera/tradujese, tradujeras/tradujeses...
ANDAR	→ anduvieron	→ anduviera/anduviese, anduvieras/anduvieses...
CABER	→ cupieron	→ cupiera/cupiese, cupieras/cupieses...
CAER	→ cayeron	→ cayera/cayese, cayeras/cayeses...
DAR	→ dieron	→ diera/diese, dieras/dieses...

DECIR	→ dijeron	→ dijera/dijese, dijeras/dijeses...
ESTAR	→ estuvieron	→ estuviera/estuviese, estuvieras/estuvieses...
HABER	→ hubieron	→ hubiera/hubiese, hubieras/hubieses...
HACER	→ hicieron	→ hiciera/hiciese, hicieras/hicieses...
IR, SER	→ fueron	→ fuera/fuese, fueras/fueses...
LEER	→ leyeron	→ leyera/leyese, leyeras/leyeses...
OÍR	→ oyeron	→ oyera/oyese, oyeras/oyeses...
PODER	→ podieron	→ podiera/pudiese, podieras/pudieses...
PONER	→ pusieron	→ pusiera/pusiese, pusieras/pusieses...
QUERER	→ quisieron	→ quisiera/quisiese, quisieras/quisieses...
REÍR	→ rieron	→ riera/riese, rieras/rieses...
SABER	→ supieron	→ supiera/supiese, supieras/supieses...
SATISFACER	→ satisficieron	→ satisficiera/satisficiese, satisficieras/satisficieses
TENER	→ tuvieron	→ tuviera/tuviese, tuvieras/tuvieses...
TRAER	→ trajeron	→ trajera/trajese, trajeras/trajeses...
VENIR	→ vinieron	→ viniera/viniese, vinieras/vinieses...
VER	→ vieron	→ viera/viese, vieras/vieses...

3. Použití subjuntivu imperfekta

Subjuntivu imperfekta se používá za stejných podmínek jako subjuntivu přítomného času, pouze děj se odehrává v jiné časové rovině.

a) Nejčastěji používáme subjuntivu imperfekta v souslednosti časové, kde **vyjadřuje současnost nebo následnost** ve vztahu k hlavní větě, která je v minulosti nebo podmiňovacím způsobu (viz dále).

Habíamos reformado la casa de tal manera que **conservase/conservara** los techos de madera.
Dudé/Dudaba de que **fuera/fuese** verdad.
Fue/Era posible que no **viniera/viniese**.

*Můj dům byl zrekonstruován tak, aby si zachoval dřevěné stropy.
Pochyboval jsem, že je to pravda.
Bylo možné, že nepřijde.*

b) Vyjadřuje **předčasnost** ve vztahu k hlavní větě v přítomnosti.

Es lógico que lo **concibiese/concibiera** así. *Je logické, že jsem to pojal takhle.*
Me alegro de que **pasaras/pasases** bien las vacaciones. *Těší mě, že jsi strávil dobře prázdniny/dovolenou.*

c) V nezávislých větách pracích po výrazu **ojalá**.

¡**Ojalá fuéramos** a América Latina!

Kéž bychom jeli do Latinské Ameriky!

Po *ojalá* lze použít i subjuntivu přítomného času, pokud mluvčí považuje děj za možný (subjuntiv imperfekta vyjadřuje nereálnost děje).

d) U sloves **querer**, **poder** a **deber** lze použít subjuntivu imperfekta místo podmiňovacího způsobu, avšak **pouze tvarů na -ra**.

Quisiera ayudarte, pero no puedo. *Chtěl bych ti pomoci, ale nemohu.*

e) V některých případech, zvláště v publicistickém stylu, se užívá **tvarů na -ra místo minulého času jednoduchého nebo předminulého času oznamovacího způsobu**.

El presidente lo **dijera** (*dijo*) en la inauguración del festival. *Prezident to řekl při zahájení festivalu.*

Nunca se lo **notara** (*había notado*) más satisfecho. *Nikdy nevypadal spokojenější.*

f) Subjuntiv imperfekta se používá také v podmínkových souvětích, kterými se budeme zabývat v následující lekci.

4. Sousednost časová u subjuntivů

Pravidlo o souslednosti časové platí i v případě subjuntivů. Všechny subjuntivy ještě neznáte, ale abyste si mohli udělat představu o tom, jak celý systém funguje, uvádíme ho v úplnosti.

A) Pokud je nutné užít ve vedlejší větě subjuntivu a v řídicí větě je čas **přítomný**, **budoucí** nebo **rozkazovací způsob**, případně **minulý čas** složený, ve vedlejší větě jsou následující časy:

HLAVNÍ VĚTA	VEDLEJŠÍ VĚTA	
přítomný čas	NÁSLEDNOST	subjuntiv přítomného času
budoucí čas	SOUČASNOST	subjuntiv přítomného času
rozkazovací způsob	PŘEDČASNOST	subjuntiv imperfekta
minulý čas složený		subjuntiv perfekta

Dudo de que venga.
Esperaré a que lo haga.
Ordénale que lo prepare.

*Pochybuji, že přijde.
Budu doufat, že to udělá.
Naříd mu, aby to připravil.*

Po minulém čase složeném se souslednost uplatňovat nemusí.

B) Pokud je nutné užít ve vedlejší větě subjuntivu a v řídicí větě je **některý z minulých časů** nebo **podmiňovací způsob**, přizpůsobí se čas subjuntivu slovesa ve **vedlejší větě** času ve větě hlavní, a to podle následujícího schématu:

HLAVNÍ VĚTA	VEDLEJŠÍ VĚTA	
minulý čas podmiňovací způsob	NÁSLEDNOST	subjuntiv imperfekta
	SOUČASNOST	subjuntiv imperfekta
	PŘEDČASNOST	subjuntiv předminulého času

Me pidió que le llamara/llamase.
¿Sería posible que se lo dijera/dijese?

Požádal mě, abych mu/jí zavolal.
Bylo by možné, abyste mu/jí to řekl?

5. Poznámky ke shodě ve španělštině

A) Shoda přísudku s podmětem

Pravidla o shodě odpovídají většinou pravidlům v češtině (shoda v čísle, příp. rodě, s podmětem). Existují však některé sporné případy či výjimky:

■ Shoda s podstatným jménem v jednotném čísle, které označuje množinu

Shoda je podle smyslu, tj. sloveso je v množném čísle. Dochází k tomu však pouze v případech, že je jméno doplněno přívlastkem neshodným:

La mayoría de estos campamentos carecen de servicios. *Většina těchto táborů nemá sociální zařízení.*

El resto de los estudiantes se quedaron en el aula. *Zbytek studentů zůstal v aule.*

×

El resto se quedó en casa.

Zbytek zůstal doma.

■ Shoda s několika podstatnými jmény v jednotném čísle

a) Pokud **sloveso následuje** po několika substantivech v jednotném čísle, je přísudek v množném čísle:

Ni el fútbol ni el boxeo me gustan.

Fotbal ani box se mi nelíbí.

b) Jestliže však **podstatná jména tvoří pojmový a logický celek**, sloveso je v jednotném čísle:

La carga y descarga de productos químicos está prohibida. *Nakládka a vykládka chemikálií je zakázána.*

c) Předchází-li sloveso před několikanásobným podmětem, je sloveso obvykle také v množném čísle.

Me felicitaron mi jefe y el vicedirector. *Blabopřál mi šéf a zástupce ředitele.*

d) Pokud však za slovesem následují nepočítatelná podstatná jména bez členu, sloveso je v jednotném čísle.

Fue encontrado petróleo y níquel. *Byla nalezena ropa a níkel.*

■ Shoda s podměty různých mluvnických osob

Jestliže tvoří několikanásobný podmět různé mluvnické osoby, má 1. osoba přednost před 2. osobou a 2. osoba před třetí:

Alicia, tú y yo iremos a comer a Casa Pedro. *Alice, ty a já půjdeme jíst do Casa Pedro.*
Juan y tú saldréis mañana como primeros. *Jan a ty vyjedete zítra jako první.*

■ Shoda v případech, kdy podmět zahrnuje mluvící nebo oslovenou osobu

V případech, kde je podmětem 3. osoba, ale zahrnuje mluvčího nebo oslovenou osobu, je v 1. nebo 2. osobě množného čísla. Do češtiny je možné překládat obvykle dvojím způsobem.

Los checos bebemos mucha cerveza.

Češi pijí hodně piva./My Češi pijeme hodně piva.

Los estudiantes que tenéis buenos resultados podéis aspirar a la beca.

*Studenti, kteří mají dobré výsledky, se mohou ucházet o stipendium./
Vy studenti, kteří máte dobré výsledky, se můžete ucházet o stipendium.*

B) Shoda přídavných jmen s několika podstatnými jmény

a) Pokud přídavné jména následuje za podstatnými jmény, je v množném čísle. V případě podstatných jmen různých rodů je přídavné jméno v množném čísle a v rodě mužském:

Compró una blusa y un vestido blancos. *Koupila si bílou blůzu a bílé šaty.*

b) Předchází-li přídavné jméno před několika podstatnými jmény, shoduje se obvykle v rodě a čísle s nejbližším z nich:

Allí exponen bellísimas estatuas y cuadros. *Vystavují tam překrásné sochy a obrazy.*

c) Jestliže však následuje více vlastních jmen různých rodů, přídavné jméno je v množném čísle a mužském rodě:

Los pequeños María y Pedro vinieron con sus padres. *Malá Marie a Petr přišli se svými rodiči.*

Vztahuje-li se k jednomu podstatnému jménu více přídavných jmen označujících různé jedince, podstatné jméno je v množném čísle:

Los presidentes argentino, boliviano, chileno y peruano han participado en las negociaciones.

Argentinský, bolivijský, chilský a peruánský prezident se zúčastnili jednání.

6. Zkracování vztahných vět

V průběhu vašeho studia španělštiny jste se už setkali s jevem, který je ve španělštině hojný, a to se zkrácením vedlejší věty vztahné na pouhý přístavek nebo jiné neslovesné vyjádření. To znamená, že je vynecháno sloveso a spojka. Někdy takový obrat můžeme přeložit do češtiny přístavkem, jindy je třeba ho rozvinout na větu vedlejší:

Cada año, 20 millones de personas se van a vivir a la ciudad, movimiento migratorio sin precedentes en la historia.

Alicia es de La Coruña, una ciudad grande e importante de Galicia.

Každý rok odchází do měst 20 milionů osob, což je historicky bezprecedentní migrační pohyb.

Alice je z La Coruňi, velkého a důležitého města v Galicii. Nebo:..., což je velké a důležité město v Galicii.

DICHOS Y REFRANES

Sobre gustos no hay nada escrito.

Afuera hace un frío que pela.

No tiene ni dónde caerse muerto.

Más vale pájaro en mano que ciento volando.

Allá tú.

Proti gustu žádný dišputát.

Je zima jako v morně.

Nemá ani kam by hlavu složil.

Lepší vrabec v hrsti než holub na střeše.

Tvůj problém.

EJERCICIOS

1. Doplňte subjuntiv imperfekta a přeložte do češtiny.

1. El jefe me pidió que ... (acudir) a la cita también. 2. Miguel es muy ingenuo: es lógico que ... (caer) en la trampa de Amalia. 3. Es natural que ... (sentirse-él) mal después de tomarse ocho cubalibres. 4. ¿No sería mejor que ... (irse-nosotros) a casa? 5. Era una suerte que ... (tener-tú) una novia como Andrea: otra mujer, en su lugar, no soportaría tus aventuras. 6. Es muy probable que ... (leerlo-ellos) en el periódico de ayer. 7. Antes

de irnos a las montañas, tuvimos que comprar un coche más grande para que ... (caber) nuestros cuatro hijos y los esquís. 8. ¡Ojalá ... (aparecer) un fantasma inteligente y ... (ayudarme) a hacer este ejercicio tan aburrido! 9. Me parecía extraño que todos ... (reírse): la película era todo menos cómica. 10. Lola y su asistente salieron por la puerta de atrás sin que la policía ... (darse) cuenta. 11. Nos mandaron un e-mail para que ... (saber-nosotros) lo que había ocurrido en su empresa. 12. Era de esperar que papá te ... (prohibir) conducir su coche. 13. No es probable que lo ... (traducir) él solo, sin que nadie le ... (ayudar).

2. Doplňte sloveso ve vhodném tvaru subjuntivu nebo oznamovacího způsobu.

1. Es indiscutible que el acceso a la vivienda ... (ser) cada vez más complicado. 2. Dudo mucho de que la situación ... (poder) mejorar tan rápidamente. 3. Bueno, mi hijo, si quieres ser basurero, allá tú. Haz lo que ... (querer), pero luego no ... (quejarse). 4. Es lógico que la gente del campo ... (moverse) a la ciudad en busca de una vida mejor. 5. ¿Es verdad que hoy el jefe no ... (estar)? – No, ... (acabar) de llegar y, al ver la oficina patas arriba, ... (ponerse) furioso. Será mejor que ... (salir-nosotros) corriendo. Si ... (estar-nosotros) a su alcance, ... (matarnos). 6. Es obvio que los países desarrollados no ... (poder) olvidarse de los problemas del Tercer Mundo. 7. No hay duda de que las ciudades de hoy ... (expandirse) hacia arriba. 8. Menos mal que me ... (avisar-tú) de que hay que llevar el saco de dormir, porque hace un frío que ... (pelar). 9. Era una lástima que Manolo no ... (venir) con nosotros: la cerveza ... (ser) gratis y ... (estar) superbueno. 10. Siento mucho ... (tener) que decírtelo, pero tengo una noticia muy desagradable para ti. – Ay no, por favor, no me ... (asustar).

3. Přeložte do španělštiny.

1. Je možné, že už to vědí. – Je možné, že to věděli. 2. Je evidentní, že si to neuvědomuje. – Je evidentní, že si to neuvědomil. 3. Není pochyb o tom, že města stále rostou. – Nebylo pochyb o tom, že města stále porostou. 4. Dá se čekat, že mu to řekne. – Dalo se čekat, že mu to řekne. 5. Je logické, že s ním nechce chodit, protože je to idiot. – Bylo logické, že s ním nechce chodit, protože je to idiot. 6. Je možné, že se ti to nebude líbit. – Bála jsem se, že se ti to nebude líbit. 7. Je škoda, že nemáme víc času. – Je škoda, že jsme neměli víc času.

4. Rozdělte se do dvojic. Jeden z vás je v roli realitního agenta a druhý v roli zákazníka, který hledá nové bydlení. Vyberte si z následujících nabídky požadavky na váš nový byt/dům a připravte si rozhovor.

- A) město nad 300 000 obyvatel, nejvýše 5. patro s výtahem, minimálně 6 pokojů, plovoucí podlahy, kuchyň vybavená elektrospotřebiči, krb, velká komora, garáž, bazén, základní škola v dosahu
- B) malá vesnice v horách, pozemek s vlastním lesem a loukou, starý dům před rekonstrukcí, nutná elektřina a kanalizace, oblast pokrytá signálem mobilních operátorů
- C) dvoupokojový byt v malém městě, po rekonstrukci, plastová okna, barevné obklady v koupelně, vestavěné skříně, čerstvě vymalováno, v dosahu nemocnice a hřbitova

5. Přeložte do španělštiny.

1. Polovina studentů neudělala zkoušku. 2. Vývoz a dovoz zboží v rámci Evropské unie je volný. 3. Na oslavu přišel ředitel školy i jeho zástupce. 4. Petr i ty půjdete zítra na trh, protože potřebujeme čerstvé ovoce. 5. Koupil si černý svetr a černou košili. 6. Nelíbí se mi ani Mercedes, ani Diana. 7. V restauraci Ambiente, kterou právě otevřeli v naší ulici, mají moc dobré polévky a moučníky. 8. Ti sympatičtí Alice a Manuel přijdou také.

6. Doplňte podle poslechu.

Cuéntenos sus problemas con la vivienda

Presentador: Estimados, bienvenidos a nuestro programa “El teléfono es suyo”. Esta vez lo al problema de la vivienda que, sin duda alguna, nos interesa a todos.

(Ring, ring...) Como están, ya tenemos aquí una llamada. Hola, buenos días.

Antonia: Hola, buenos días. Les habla Antonia, soy de Sevilla y quisiera decirles mi opinión acerca de los de alquiler.

Presentador: Adelante, Antonia, ya sabe que el teléfono es suyo.

Antonia: Bueno, la gente se porque los precios son altos. Los precios son altos porque hay muchos pisos vacíos. Los pisos están vacíos porque hay una total desprotección para el Yo tengo un piso en propiedad que alquilo y mis inquilinos no me pagan desde hace medio año. ¿Qué hago? ¿Los echo? ¿Y cómo? Lo que sí que no haré es volver a alquilarlo.

Presentador: Tiene pleno derecho a Gracias por su opinión. Adiós.

Ring, ring...

Jordi: Hola a todos los que nos escuchan. Mi nombre es Jordi y vivo en Barcelona. Yo, la, no entiendo por qué se le llama “problema de la vivienda” cuando en nuestro país hay un 15% de pisos vacíos y otro 20% son segundas ¿Por qué no se le llama abiertamente por su nombre? El problema del precio de la vivienda.

Presentador: Otra opinión acertada, habrá que preguntar a las

Ring, ring...

Juan: Buenos días, me llamo Juan, soy de Ecuador y ahora vivo en Alicante. Llegué a España hace un año y he más de seis meses en conseguir algo decente para vivir. Vine porque me habían dicho que esto era el, pero, desde luego, en vivienda no lo es. La gente no me quería alquilar y tuve que estar en una habitación viviendo con y pagando una fortuna, porque la gente se Incluso los que son de tu propio país, que es más triste todavía.

Presentador: Estoy de acuerdo, cuando viví en el extranjero, tuve la misma experiencia. Bueno, le deseo mucha y hasta la próxima.

Ring, ring...

Pablo: Buenos días. Mi nombre es Pablo. Soy una de las treinta mil personas que en la calle en España. Pero, en muchos, lo de menos es la ausencia de un techo y de una cama. Lo que más daño nos hace es la, la desconexión social y la marginación. Nosotros, las Personas sin Hogar, también somos humanos y lo único que nos del resto de la gente es que no tenemos techo sobre, nada más. Y no olviden que en muchos casos no es por culpa nuestra.

Presentador: Pablo, puedo que todos tenemos presente que basta con tener mala suerte y cualquiera de nosotros puede estar en la misma situación. Bueno, estimados oyentes, deseemos a Pablo que solucionar pronto su situación y a nosotros que nunca tengamos que a problemas de este tipo. Gracias y hasta la próxima.

7. Rozhodněte, zda je tvrzení pravdivé či ne a zdůvodněte svoji volbu.

1. Antonia es propietaria de un piso. No quiere alquilarlo porque los vecinos no están de acuerdo con que lo alquile.	V	F
2. Jordi afirma que hay suficientes pisos y el problema está en que mucha gente no vive en ellos o los aprovecha sólo como segunda residencia.	V	F
3. Los inmigrantes en España se sienten muy contentos porque el ayuntamiento les ofrece pisos sin tener que pagar alquiler.	V	F
4. Pablo dice que lo más triste de la situación de los sintecho es que se sienten olvidados por la sociedad.	V	F
5. El presentador opina que el problema de la vivienda es un problema sólo de las personas sin hogar.	V	F

8. Přeložte do španělštiny.

bezprecedentní situace – náboženské konflikty – zakázaný přístup – to postrádá logiku – místo nevhodné pro bydlení – rozvojová země – odlidštěné prostředí – očekává se, že toto číslo stále poroste – občanské války – kontaminovaná půda – skládka odpadu – oblast náchylná k sesuvu půdy – nedostatek hygieny – převládající rys – prostorný dům

2

9. Popište rozdíly mezi fotografiemi na následující straně.

10. Odpovězte na otázky.

1. ¿Sabe cuántos habitantes viven hoy en nuestro planeta?
2. ¿Cuáles son los países más poblados?
3. ¿Cuáles son las ciudades más grandes del mundo?
4. ¿Le gustaría vivir en una de ellas? ¿Por qué?
5. ¿Por qué la gente abandona el campo y se va a vivir a la ciudad?
6. ¿Sabe qué es una chabola?
7. ¿Qué problemas surgen en los barrios pobres?
8. ¿Hay estos problemas en nuestro país también?
9. ¿Qué ventajas ofrece la vida en la ciudad en comparación con el campo?
10. ¿Es difícil comprar un piso en nuestro país?
11. ¿Cómo es su casa soñada?
12. Imagínese que tiene una casa enorme. ¿Alquilaría una

